

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W BIELSKU - BIAŁEJ
ZA ROK 2018
ORAZ
WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ
NA 2019 ROK

KWIECIEŃ 2019

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej jest jednostką organizacyjną sektora finansów publicznych, nieposiadającą osobowości prawnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR):

1. Realizuje zadania własne powiatu i zadania z zakresu administracji rządowej wynikające z następujących ustaw:
  - ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.),
  - ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018 r. poz. 998 z późn. zm.),
  - ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),
  - ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 511 z późn. zm.).

Najważniejsze zadania należące do powiatu, realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, a kierowane bezpośrednio do mieszkańców to organizacja pieczy zastępczej, prowadzenie domów pomocy społecznej, prowadzenie ośrodka wsparcia oraz rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

2. W imieniu Starosty sprawuje nadzór organizacyjny i finansowy nad placówkami pomocy społecznej.
3. Wykonuje zadania związane z obsługą i finansowaniem domów pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.
4. Realizuje samodzielnie lub w partnerstwie projekty współfinansowane przez Unię Europejską.

W 2018 roku zadania w zakresie planowania, organizowania, obsługi merytorycznej i finansowej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie wykonywało średniorocznie 28,07 osób, w tym 12 osób zatrudnionych do realizacji projektu współfinansowanego przez Unię Europejską, w przeliczeniu na etaty – 27,72 etatów (bez osób na urloпах macierzyńskich i długotrwałych L-4). Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2018 r. wynosił 33 osoby, w tym 12 osób zatrudnionych do realizacji projektu współfinansowanego przez Unię Europejską, w przeliczeniu na etaty – 31,75 etatu, ponadto w 2018 roku zawarto 4 umowy zlecenia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie swoje zadania wykonuje w ramach czterech działów klasyfikacji budżetowej: **851** - Ochrona zdrowia, **852** – Pomoc społeczna, **853** – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej i **855** – Rodzina. W 2018 roku realizacja zadań i wykonanie budżetu w poszczególnych rozdziałach przedstawiało się następująco:

DZIAŁ 851 – OCHRONA ZDROWIA

Rozdział 85156 - Składki na ubezpieczenia zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego

Wykonanie planu wydatków w tym rozdziale wynika z liczby dzieci umieszczonych w powiatowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, które nie podlegały obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu i za które składkę opłaciła dana placówka. Miesięczna składka za 1 dziecko od listopada 2018 r. wynosiła 55,80 zł. W 2018 roku z dotacji celowej z budżetu państwa zostały opłacone składki na ubezpieczenie zdrowotne za dzieci przebywające w powiatowych placówkach, w tym:

Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Plan po zmianach	Wykonanie	
		Kwota (w zł i gr)	%
Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Czechowicach-Dziedzicach (11 dzieci – stan na grudzień 2018)	5 469,00	5 263,20	96,24
Rodzinny Dom Dziecka w Janowicach (3 dzieci – stan na grudzień 2018)	1 354,00	1036,80	76,57
RAZEM:	6 823,00	6 300,00	92,33

DZIAŁ 852 – POMOC SPOŁECZNA

Wykonanie wydatków w dziale 852 – Pomoc społeczna wyniosło w 2018 roku **11 377 200,66 zł**, tj. **95,37%** planu:

Rozdział 85202 - Domy pomocy społecznej

Sfinansowano prowadzenie domów pomocy społecznej, na które wydatkowano **5 270 539,11 zł**, tj. **99,96 %** planu, w tym:

Domy pomocy społecznej (profil)	PLAN po zmianach	Wykonanie	% wykonania
Dom Pomocy Społecznej w Wilkowicach (dla 56 osób niepełnosprawnych fizycznie i dla osób w podeszłym wieku)	2 780 737,00	2 780 721,11	99,99
- dotacja - § 2130	228 654,00	228 654,00	100,00
- środki własne powiatu	2 552 083,00	2 552 067,11	99,99
Dom Opieki "Samarytanin" (dla 89 osób przewlekle somatycznie chorych i dla osób w podeszłym wieku)	801 632,00	801 376,00	99,97
- dotacja - § 2130			
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Córek Bożej Miłości	1 627 033,00	1 625 304,00	99,89

(dla 65 osób dorosłych, dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie – tylko kobiety) - dotacja - § 2130			
Ewangelicki Dom Opieki "Soar" (dla 28 osób w podeszłym wieku) - dotacja - § 2130	63 138,00	63 138,00	100,00
RAZEM	5 272 540,00	5 270 539,11	99,96
w tym:			
- dotacja - § 2130	2 720 457,00	2 718 472,00	99,93
- środki własne powiatu	2 552 083,00	2 552 067,11	100,00

Na utrzymanie mieszkańców domów pomocy społecznej, kierowanych przez gminy, wydatki ponoszą wspólnie osoby kierowane, ich rodziny, a w większości – gminy.

Z dotacji celowej z budżetu państwa dofinansowany jest pobyt mieszkańców skierowanych do placówek przed 1 stycznia 2004 r.; na dzień 31 grudnia 2018 r. tych osób było 81 tj. 34,03% wszystkich mieszkańców domów.

Zdarza się, że wysokość dotacji celowej z budżetu państwa nie pokrywa w pełni wydatków na utrzymanie tej grupy mieszkańców. Niedobór wynika z różnicy pomiędzy średnim miesięcznym kosztem utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach pomocy społecznej a średnią miesięczną wojewódzką kwotą dotacji, powiększoną o dochody uzyskane z odpłatności tej grupy mieszkańców. W II połowie roku, decyzjami Wojewody Śląskiego, plan dotacji celowej został wyraźnie zwiększony zarówno ze środków z ustawy budżetowej jak i ze środków rezerwy celowej zaplanowanej w ustawie budżetowej. Środki z rezerwy celowej w kwocie 259.150 zł zostały otrzymane i wydatkowane w całości. Środki z ustawy budżetowej były przekazywane na podstawie comiesięcznej informacji o domach pomocy społecznej wysyłanej do Wydziału Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Wszystkie domy pomocy społecznej wykorzystywały 100% środków otrzymanych w ramach dotacji celowej z budżetu państwa, a zwiększenie planu dotacji celowej z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności domów pomocy społecznej pozwoliło zniwelować ww. niedobory środków w domach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Z dniem 31 grudnia 2018 r. wygasły 5-letnie umowy zawarte przez Zarząd Powiatu w Bielsku-Białej na funkcjonowanie trzech domów pomocy społecznej prowadzonych przez podmioty niepubliczne. W otwartym konkursie ofert na realizację zadania zostały ponownie wyłonione ww. podmioty i podpisano umowy na 4 lata.

Powiat Bielski od 2019 roku wprowadził w umowach zapis, że w szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przyznania dodatkowej dotacji celowej dla domu pomocy społecznej prowadzonego przez podmiot niepubliczny ze środków własnych powiatu, w tym na dofinansowanie inwestycji. To wsparcie finansowe ze strony powiatu pozwoli na utrzymanie świadczonych usług na dotychczasowym, najwyższym poziomie.

Na przestrzeni roku 2018 w domach pomocy społecznej umieszczono **30** osób:

- **23** osoby przewlekle somatycznie chore,
- **7** osób w podeszłym wieku,
- **6** osób niepełnosprawnych fizycznie,
- **0** osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku na umieszczenie oczekiwało 15 osób, w tym:

- 11 osób przewlekle somatycznie chorych,
- 2 osoby niepełnosprawne fizycznie,
- 2 osoby w podeszłym wieku

W 2018 roku Dom Pomocy Społecznej w Wilkowicach zorganizował **VI Beskidzkie Igrzyska Integracyjne**. Zawodnikami były osoby niepełnosprawne z 8 domów pomocy społecznej z terenu powiatu bielskiego i powiatu żywieckiego, a także goście z 3 domów pomocy społecznej ze Słowacji. Koszt organizacji, poczęstunku dla uczestników igrzysk pokryli sponsorzy i darczyńcy. Puchar, medale i dyplomy finansowane były przez Starostę Bielskiego.

Ponadto mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Wilkowicach uczestniczyli w szeregu imprez kulturalno-oświatowych, m.in. kontynuowany był program „Biblioteka bez barier” podczas którego mieszkańcy zapoznają się z różnorodnymi tematami przygotowanymi przez Książnicę Beskidzką Dział Zbiorów Specjalnych; program „Hala bez barier” to spotkania sportowo-integracyjne z młodzieżą ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Wilkowicach, kulminacją tych spotkań są zawody osób niepełnosprawnych w czerwcu, w ramach Dni Wilkowic pod patronatem Wójta Gminy Wilkowice. Organizowany też był wyjazd-pielgrzymka do Częstochowy, spotkanie podczas „Tygodnia Kultury Beskidzkiej” w Szczyrku, uczestnictwo w „Biegu po Serce Zbója Szczyrka” oraz wyjazdy turystyczne połączone ze zwiedzaniem okolicy i spotkania integracyjne z udziałem m.in. dzieci z okolicznych przedszkoli, szkół, z Kołem Caritasu.

Środki w wysokości 151.295 zł w DPS Wilkowice zostały przeznaczone w całości na dokończenie budowy pawilonu rekreacyjno-terapeutycznego (oranżerii) dla mieszkańców w/w placówki. W dniu 20 listopada 2018 roku nastąpiło uroczyste otwarcie nowej pracowni terapeutycznej.

W listopadzie 2018 roku w Domu Pomocy Społecznej w Wilkowicach PCPR przeprowadziło kontrolę - „Świadczone usługi opiekuńcze i wspomagające. Indywidualne plany wspierania mieszkańców”. Kontrola zakończyła się bez zaleceń.

Rozdział 85203 – Ośrodki wsparcia

„Centrum” Środowiskowy Dom Samopomocy jako powiatowy ośrodek wsparcia realizuje zajęcia dla osób z upośledzeniem umysłowym oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi w postaci zaburzeń neurologicznych, zaburzeń czynności psychicznych i niepełnosprawności motorycznej w Bielsku-Białej przy ul. Sobieskiego 158 oraz w trzech filiach: przy ul. Piastowskiej 58 i przy ul. Jagienki 43b w Bielsku-Białej oraz w Bestwinie przy ul. Plebańskiej 2. Placówka świadczy usługi dla 120 osób z terenu Powiatu Bielskiego i Miasta Bielska-Białej.

Prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób niepełnosprawnych intelektualnie jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, zatem działalność „Centrum” Środowiskowego Domu Samopomocy jest finansowana z dotacji celowej, która nie pokrywa bieżących potrzeb z powodu niewystarczającego poziomu średniej miesięcznej kwoty dotacji na jednego uczestnika pobytu dziennego – 1458,20 zł w okresie styczeń-wrzesień i 1612,30 zł październik-grudzień 2018. W związku z tym zaszła konieczność dofinansowania działalności „Centrum” Środowiskowego Domu Samopomocy ze środków własnych powiatu oraz na podstawie porozumienia z Miastem Bielsko-Biała.

Na sfinansowanie prowadzenia ośrodka wsparcia „Centrum” Środowiskowego Domu Samopomocy w Bielsku-Białej wydatkowano **2 576 151,30 zł**, tj. **99,85%** planu wydatków:

Wyszczególnienie	PLAN po zmianach	Wykonanie	% wykonania
Dotacja celowa	2 382 744,00	2 378 846,30	99,84
Środki własne Powiatu	113 351,00	113 351,00	100,00
Dotacja – Urząd Miasta Bielsko-Biała	83 954,00	83 954,00	100,00
RAZEM	2 580 049,00	2 576 151,30	99,85

Ponadto w ramach środków rezerwy celowej Wojewoda Śląski decyzją przyznał „Centrum” łącznie 259.540 zł przeznaczone na realizację bieżących zadań z zakresu administracji rządowej w związku z Programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Zwiększoną dotację na uczestników śds z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spectrum autyzmu przeznaczono na wynagrodzenie pracowników zabezpieczających zwiększone potrzeby opiekuńcze tych osób.

Wojewoda przekazuje środki dotacji celowej zgodnie z comiesięczną informacją o liczbie uczestników. W związku z niepełnym wykorzystaniem 120 miejsc Wojewoda Śląski zmniejszył kwotę dotacji celowej o 16 041,00 zł. Zmniejszenie to wynikało ze zmiennej liczby osób korzystających z usług ośrodka w miesiącach styczeń-kwiecień 2018 r. Na koniec roku w „Centrum” było pełne wykorzystanie 120 miejsc.

W 2017 roku z usług „Centrum” korzystało średniorocznie w miesiącu 120 osób, w tym 68 mieszkańców Powiatu Bielskiego oraz 52 mieszkańców Miasta Bielsko-Biała. Na przestrzeni roku do „Centrum” skierowanych zostało 11 nowych osób.

W listopadzie 2018 roku w „Centrum” PCPR przeprowadziło kontrolę dot. realizacji indywidualnych i zespołowych treningów umiejętności społecznych, terapii zajęciowej i indywidualnych planów wspierania uczestników. Kontrola zakończyła się bez zaleceń

Rozdział 85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W okresie czerwiec – październik 2018 realizowany był program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, na który otrzymano dotację celową. W programie rozpoczęło udział 10 sprawców przemocy w rodzinie, ukończyło go 6 osób. Zajęcia miały charakter grupowy i odbywały się w Centrum Aktywizacji i Integracji przy ul. Legionów w Bielsku-Białej. Dotacja przeznaczona była na wynagrodzenie dwóch trenerów prowadzących zajęcia. Ponadto od października do grudnia realizowany był program psychologiczno-terapeutyczny, w którym wzięło udział 4 sprawców przemocy. W ramach programu odbywały się indywidualne spotkania z psychologiem.

Ostatecznie na realizację obu programów wydatkowano dotację celową w kwocie ogółem 11.760,00 zł.

Wykonanie planu jest zależne od liczby sprawców przemocy w rodzinie, którzy wyrazili zgodę na udział w programie korekcyjno-edukacyjnym. Osoby skierowane przez GOPS-y nie

mają administracyjnego obowiązku uczestnictwa w programie i nie ma prawnych możliwości ich zobowiązania do udziału.

Rozdział 85218 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Utrzymanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej wyniosło w 2018 roku **1 232 461,86 zł**, tj. **99,44%** planu.

W 2018 roku PCPR jako Lider/Partner Wiodący realizował kolejną edycję projektu partnerskiego współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pn. „Powiat bielski – Partnerstwo, Aktywizacja, Integracja. Edycja 2”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizując ustawowe zadanie dotyczące szkoleń i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej zorganizowało w 2018 roku szkolenia dla pracowników Centrum oraz kadry ośrodków pomocy społecznej nie tylko z Powiatu Bielskiego prowadzone przez prawnika, specjalizującego się w stosowaniu prawa, o następującej tematyce:

1. Prawo pracy w jednostkach pomocy społecznej
2. Świadczenia rodzinne – zmiany 2017/2018
3. Ochrona danych osobowych w pomocy społecznej
4. Dobry start i świadczenia rodzinne 2018
5. Pomoc społeczna 2018
6. Świadczenia rodzinne i wychowawcze – okres 2018/2019
- 7.

Doradztwo metodyczne dla kadr pomocy społecznej, realizowane było poprzez organizowanie w Starostwie spotkań szkoleniowo-konsultacyjnych z kierownikami ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu, podczas których omawiane były problemy występujące w działalności ośrodków pomocy społecznej, zmiany w przepisach, a także zagadnienia prezentowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i zapraszanych gości.

Rozdział 85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej

Zadania z zakresu interwencji kryzysowej na rzecz mieszkańców powiatu bielskiego, polegające na świadczeniu profesjonalnych usług psychologicznych, prawnych i hostelowych dla ofiar przemocy i osób znajdujących się w sytuacjach kryzysowych – zgodnie z zawartym porozumieniem – realizuje Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bielsku-Białej przy ul. Pięknej 2. Dotacja na ten cel została przekazana Miastu Bielsko-Biała w kwocie **272 647,95 zł** i została wykorzystana na prowadzenie zadań w zakresie interwencji kryzysowej.

W 2018 roku z usług Sekcji Interwencyjno-Terapeutycznej skorzystało 479 mieszkańców powiatu.

Najczęstszymi problemami były:

Źródło kryzysu	Liczba osób
Konflikt w związku	110
Problemy emocjonalne	95
Konflikt rodzinny	93
Problemy wychowawcze	68
Trudności adaptacyjne	50
Przemoc ze strony bliskich	46

Do najczęstszych form udzielonego wsparcia należały:

Forma wsparcia	Liczba działań
Pomoc psychologiczna	1084
Przyjęcie do hostelu	255
Pomoc prawna	178
Poradnictwo rodzinne	25

W Hostelach przebywało 22 mieszkańców powiatu dotkniętych sytuacją kryzysową. Liczba osobodni ich pobytu wyniosła łącznie 1063, liczba interwencji 255.

Rozdział 85295 – Pozostała działalność

W ramach tego rozdziału sfinansowano wydatki bieżące w kwocie **2 013 640,44 zł**, w tym:

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	% wykonania
wsparcie organizacji pozarządowych w ramach konkursu na organizację wiecej wigilijnej dla bezdomnych i samotnych mieszkańców powiatu bielskiego - grudzień 2018 r.	15 000,00	15 000,00	100,00
sfinansowanie projektu partnerskiego „Powiat bielski – Partnerstwo, Integracja, Aktywizacja” (poddziałanie 9.1.6) ze środków UE	110 857,51	99 356,73	89,63
sfinansowanie projektu partnerskiego „Powiat bielski – Partnerstwo, Aktywizacja, Integracja, Edycja 2” (poddziałanie 9.1.6) ze środków UE	2 054 478,45	1 529 283,71	75,21
sfinansowanie wkładu własnego do projektu partnerskiego „Partnerstwo, Aktywizacja, Integracja, Edycja 2” (poddziałanie 9.1.6)	370 000,00	370 000,00	100,00
RAZEM	2 550 335,96	2 013 640,44	78,96

Od stycznia 2018 roku realizowany jest projekt wybrany do realizacji w trybie konkursowym pn. **„Powiat bielski – Partnerstwo, Aktywizacja, Integracja, Edycja 2”**. Realizowany jest w partnerstwie przez Powiat Bielski będącym Liderem projektu oraz Gminy: Bestwina, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Kozy, Szczyrk, Wilamowice, Wilkowice jako Partnerzy projektu. Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej: IX. Włączenie Społeczne, Działanie: 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie: 9.1.6. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty OPS i PCPR. Współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wkład własny projektu stanowią środki jednostek samorządu terytorialnego będących członkami partnerstwa.

Celem głównym projektu realizowanego na terenie powiatu bielskiego w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2020 r. jest wzrost poziomu aktywności społeczno-zawodowej 600 mieszkańców i mieszkańek powiatu, w tym 419 kobiet i 181 mężczyzn ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych w oparciu o indywidualnie dobrane formy wsparcia będące wynikiem przeprowadzonej szczegółowej analizy potrzeb osób objętych wsparciem.

Grupę docelową w projekcie stanowią osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w podziale na:

a) Gminy partnerskie:

- osoby bezrobotne i bierne zawodowo oraz ubogie osoby pracujące (w tym niepełnosprawne),

b) Powiat Bielski – dla osób zamieszkujących na terenie wszystkich gmin powiatu bielskiego:

- osoby niepełnosprawne,

- osoby przebywające i opuszczające pieczę zastępczą,

- osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości,

- osoby przebywające w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych i Socjoterapii.

Całkowita wartość projektu na 3-letni okres realizacji wynosi 10 193 516,42 zł, w tym wnioskowane dofinansowanie 8 664 488,95 zł.

Z ramienia Partnera Wiodącego do projektu w 2018 roku zrekrutowano 230 osób w tym: 50 dzieci z niepełnosprawnością, 75 osób dorosłych niepełnosprawnych oraz 105 dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Uczestnicy korzystają m.in. z usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, psychologa, logopedy, terapii m.in. z zakresu integracji sensorycznej, terapii ręki, dogoterapii, grup wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością, a także biorą udział w treningach motywacyjnych oraz w szerokim wachlarzu działań środowiskowych.

W budynku PKS przy ul. Legionów w Bielsku-Białej istnieje Centrum Aktywizacji i Integracji, w którym odbywają się zajęcia dzienne dla osób niepełnosprawnych aktywizujące je w ramach projektu partnerskiego. Uczestnicy mają zapewniony transport na zajęcia oraz ciepły posiłek podczas zajęć (dotacje celowe w ramach projektu – otwarte konkursy ofert), a także wsparcie opiekunów, pedagogów i pracownika socjalnego.

Wkład własny do projektu stanowią świadczenia na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej, które są uczestnikami projektu.

W 2018 roku, w ramach rozdziału 85295, w związku z realizacją pierwszej edycji ww. projektu pn. „Powiat bielski – Partnerstwo, Integracja, Aktywizacja” w 2018 roku kwota 99.356,73 zł stanowiła wydatki m.in. na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2017 rok dla pracowników 1 edycji projektu oraz dokonano refundacji innych wydatków związanych z jego realizacją, w tym zakup materiałów i wyposażenia, zakup usług oraz wynagrodzenia osobowe.

Na wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie realizacji Wigilii Bożego Narodzenia dla osób samotnych i bezdomnych przeznaczono kwotę **15.000 zł:**

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Nazwa zadania	Przyznana kwota dofinansowania
1	Towarzystwo Charytatywne im. Ojca Pio Koło Nr 1, Czechowice-Dziedzice ul. Mickiewicza 37	Organizacja Wigilii Bożego Narodzenia dla osób bezdomnych i samotnych w 2018 roku	2 700 zł
2	Koło Bielskie Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta, Bielsko-Biała, ul. Legionów 16	Wigilia 2018	3 800 zł
3	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Rybarzowice,	Spotkanie opłatkowe – Przewyciężyć samotność,	4 200 zł

	Rybarzowice, ul. Kościelna 254	nadzieja światłem dla ludzi – edycja 2018	
4	Polski Związek Niewidomych, Okręg Śląski, Chorzów, ul. Katowicka 77	Organizacja Wigilii Bożego Narodzenia dla osób bezdomnych i samotnych w 2018 roku	1 300 zł
5	Śląska Fundacja Błękitny Krzyż, Bielsko-Biała, ul. Mostowa 1	Pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej - organizacja Wigilii Bożego Narodzenia dla osób bezdomnych i samotnych w 2018 roku	3 000 zł
Razem			15 000 zł

DZIAŁ 853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ

Wykonanie wydatków w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosło **2 863 519,00 zł**, tj. **100%** planu:

Rozdział 85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Ze środków własnych powiatu dofinansowano prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej w ramach umowy ze Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespołem Opieki Zdrowotnej w Bielsku-Białej, Stowarzyszeniem FELICITAS Kreacja Rzeczywistości w Bielsku-Białej oraz dofinansowano udział mieszkańców powiatu bielskiego w Warsztatach innych powiatów w ramach zawartych porozumień:

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	% wykonania
Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Bielsku-Białej – WTZ „Dworek”	110 999,70	110 999,70	100,00
Warsztaty Terapii Zajęciowej FELICITAS w Czechowicach - Dziedzicach	36 879,80	36 879,80	100,00
WTZ – porozumienia z jst	59 007,88	59 007,88	100,00
w tym:			
Powiat Pszczyński	25 816,00	25 816,00	100,00
Miasto Bielsko-Biała	22 127,88	22 127,88	100,00
Powiat Żywiecki	11 064,00	11 064,00	100,00

Warsztaty Terapii Zajęciowej „Dworek” działające przy SPZOZ w Bielsku-Białej stanowią końcowe ogniwo zintegrowanego kompleksowego programu rehabilitacji psychiatrycznej, jaki proponuje osobom przewlekle chorym psychicznie Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ w Bielsku-Białej. Głównym zadaniem warsztatów jest rehabilitacja zawodowa i społeczna uczestników będąca szansą na samodzielne życie i podjęcie pracy dostosowanej do indywidualnych możliwości. Warsztaty Terapii Zajęciowej są placówką pobytu dziennego. Czas trwania zajęć wynosi 7 godzin dziennie. W zajęciach organizowanych od poniedziałku

do piątku uczestniczą osoby, które z powodu zaburzeń psychicznych posiadają wskazania do terapii zajęciowej oraz mają orzeczone znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Powiatowe Warsztaty Terapii Zajęciowej „Dworek” przy SPZOZ w Bielsku-Białej obejmują wsparciem 45 osób – mieszkańców powiatu bielskiego (23 osoby) i miasta Bielsko-Biała na podstawie porozumienia (22 osoby – dotacja celowa przekazywana przez UM Bielsko-Biała).

Ponadto mieszkańcy powiatu bielskiego uczestniczyli w WTZ w innych powiatach:

- WTZ Powiatu Pszczyńskiego – 14 osób,
- WTZ Miasta Bielska-Białej – 11 osób,
- WTZ Powiatu Żywieckiego – 6 osób.

W ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” wniosek złożony przez Zarząd Powiatu w Bielsku-Białej do śląskiej siedziby PFRON otrzymał dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do kosztów utworzenia i działalności nowego warsztatu terapii zajęciowej dla 30 osób niepełnosprawnych, który swoją siedzibę ma w Czechowicach-Dziedzicach, w budynku Zespołu Szkół Specjalnych nr 4 przy ul. Nad Białką 1E. Warsztat prowadzony przez Stowarzyszenie Felicitas Kreacja Rzeczywistości z Bielska-Białej od dnia 1 maja 2018 roku rozpoczął swoją działalność. Całkowity koszt utworzenia warsztatu z adaptacją i wyposażeniem opiewał na kwotę 621.130,42 zł, z tego dofinansowanie ze środków PFRON wyniosło 420.000,00 zł, a wkład własny Powiatu 201.130,42 zł, w tym 4 800,00 zł inwestycje - schodolaz.

Środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w kwocie **2 180 084,89 zł** zostały wydatkowane na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych:

Nazwa zadania	Kwota	Udział %
I. Rehabilitacja społeczna:	2 174 187,89	100,00
Warsztaty terapii zajęciowej	1 078 740,00	49,62
Środki ortopedyczne, przedmioty pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny - osoby fizyczne	520 387,52	23,93
Turnusy rehabilitacyjne	273 963,00	12,60
Bariery funkcjonalne (architektoniczne, techniczne, w komunikowaniu się)	238 729,36	10,98
Sport, kultura, turystyka, rekreacja osób niepełnosprawnych	62 368,01	2,87
II. Rehabilitacja zawodowa:	5 897,00	100,00
Staże osób niepełnosprawnych	5 897,00	100,00

Z dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny skorzystało (kwoty w zaokrągleniu do pełnych zł):

- 688 osób dorosłych – 394 698,00 zł
- 73 dzieci i młodzieży – 125 690,00 zł.

Dofinansowaniem uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych objęto:

- 80 osób dorosłych – 99 707,00 zł i 54 opiekunów – 45 021,00 zł
- 64 dzieci i młodzieży – 81 579,00 zł i 56 opiekunów – 47 656,00 zł.

Na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się udzielono dofinansowania (kwoty w zaokrągleniu do pełnych zł):

- 71 osobom dorosłym – 216 329,00 zł

- 5 dzieciom i młodzieży – 22 400,00 zł.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2018 r. wspierane były zadania w zakresie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych, realizowane przez n/w organizacje pozarządowe, na których realizację przeznaczono łącznie **62.368,01 zł**.

Kwoty wydatkowane według podpisanych umów i ich realizacja w 2018r. (zł)

Lp.	Nr umowy	Nazwa firmy	Adres	kwota z umowy	Rozliczenie
1.	1/SKTR-W/2018 z 09.05.2018r.	Stowarzyszenie Rodziców i Osób Niepełnosprawnych „WSPARCIE”	Czechowice-Dziedzice, ul. Traugutta 11	7.000,00	7.000,00
2.	2/SKTR-KDZ/2018 z 11.05.2018r.	Fundacja „Krzyż Dziecka” Pisarzowice	Pisarzowice, ul. Skotnica 3a	3.850,00	2.914,60
3.	3/SKTR-PE/2018 z 15.05.2018r.	Stowarzyszenie Grupa Wsparcia Dla Niesłyszących i Ich Rodzin „PODBESKIDZIE”	Bielsko-Biała, ul. Piastowska 86	1.900,00	1.840,00
4.	4/SKTR-PZERI/2018 z 15.05.2018r.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów O/O Bielsko-Biała	Bielsko-Biała, ul. Sobieskiego 92	5.000,00	5.000,00
5.	5/SKTR-KP/2018 z 04.06.2018r.	Klub Sportu i Rekreacji Niewidomych i Słabowidzących „PIONEK”	Bielsko-Biała, ul. Mstowa 1	2.500,00	2.500,00
6.	6/SKTR-KTA/2018 z 04.06.2018r.	Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział Terenowy Bielsko-Biała	Bielsko-Biała, ul. Cyprysowa 27	4.000,00	4.000,00
7.	7/SKTR-ADA/2018 z 07.06.2018r.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „ADA”	Bielsko-Biała, pl. Opatrzności Bożej 20	4.000,00	4.000,00
8.	8/SKTR-R/2016 z 30.06.2016r.	Polski Związek Niewidomych Koło Ziemskie Bielsko-Biała	Bielsko-Biała, ul. Piastowska 40	8.000,00	8.000,00
9.	9/SKTR-SDS/2018 z 12.06.2018r.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „SERCE DLA SERCA”	Bielsko-Biała, ul. Sobieskiego 10	4.500,00	4.464,00

10.	10/SKTR-AMK/2018 z 12.06.2018r.	Stowarzyszenie Wspomagania „AMAZONKI”	Bielsko-Biała, ul. Barlickiego 15	2.500,00	2.500,00
11.	11/SKTR-R/2018 z 12.06.2018r.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „RAZEM”	Bielsko-Biała, pl. Opatrzności Bożej 20	15.500,00	15.499,41
12.	12/SKTR-AS/2018 z 13.06.2018r.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Osobom Dorosłym z Zespołem Aspergera oraz Zaburzeniami Pokrewnymi „AS”	Bielsko-Biała, ul. Barlickiego 16	4.650,00	4.650,00
RAZEM				63.400,00	62.368,01

REHABILITACJA ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej. W 2018 roku na ten cel wydatkowano kwotę 5.897,00 zł z przeznaczeniem na finansowanie wydatków na instrumenty lub usługi rynku pracy w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy, nie pozostające w zatrudnieniu, tzw. staże. W tym roku o staż ubiegały się 2 osoby z powiatu bielskiego, z którymi zostały podpisane umowy na odbycie stażu.

DODATKOWE ŚRODKI PFRON Z OGŁASZANYCH PROGRAMÓW

Powiat Bielski korzystał z możliwości dofinansowania poza limitem PFRON ze środków PFRON i w 2018 r. otrzymał dofinansowanie do projektu w ramach programu celowego PFRON pn. „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III”:

Likwidacja barier architektonicznych na terenie obiektów szkolnych w Kozach, w ramach powyższego uzyskano dofinansowanie do budowy windy w budynku Szkoły Podstawowej nr.1 z oddziałami integracyjnymi, pl. Ks. K. Kochaja 1 – dofinansowanie ze środków PFRON w wysokości: 67 458,83 zł

PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej działające w imieniu Powiatu Bielskiego realizuje program „Aktywny samorząd”, który jest finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Program ten składa się z dwóch Modułów. W roku 2018 program „Aktywny samorząd” (zadania realizowane przez powiat) miał następującą strukturę:

Moduł I

Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

- 1) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu

5 osób (w tym 1 dziecko) – 28.561,00

**Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B
2 osoby – 1.220,00 , 1 osoba w trakcie realizacji (dofinansowanie przyznano w wysokości 1.290,00)**

- 2) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym:

**Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu komputerowego lub jego elementów oraz oprogramowania
5 osób (w tym 2 dzieci) – 43.677,00**

**Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu komputerowego i oprogramowania –
1 osoba w trakcie realizacji (przyznano dofinansowanie w wysokości 1.962,00)**

- 3) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, Zadanie to w 2018 roku nie było realizowane – decyzja PFRON,

**Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym
6 osób – wypłacono 10.999,99 dla 5 osób, 1 osoba w trakcie realizacji (dofinansowanie przyznano w wysokości 2.590,00)**

**Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne
2 osoby – 40.400,00 obie osoby w trakcie realizacji**

**Zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny
1 osoba – 6.200,00**

- 4) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dofinansowanie do żłobka lub przedszkola dla dziecka osoby niepełnosprawnej) – 7 osób 8.985,07

Moduł II

Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym			
Formy wsparcia:			
Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia	Oplata za naukę (czesne)	Dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego (w przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich)	
Semestr letni 33 osoby – 40 850,00	Semestr letni 16 osób – 37 367,00	nie złożono żadnego wniosku	Razem semestr letni: 33 osoby – 78 217,00
Semestr zimowy 28 osób – 31 125,00	Semestr zimowy 18 osób – 37 713,00	nie złożono żadnego wniosku	Razem semestr zimowy: 28 osób – 68 838,00

Rozdział 85333 – Powiatowe Urzędy Pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej przy ul. Partyzantów 55 obsługuje osoby bezrobotne zamieszkałe w Bielsku-Białej oraz na terenie gmin powiatu bielskiego. W związku z tym Powiat Bielski współfinansuje utrzymanie funkcjonowania Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej, na który w 2018 roku wydatkowano **2 455 501,20 zł** tj. **100%** planu (porozumienie z Miastem Bielsko-Biała).

DZIAŁ 855 – RODZINA

Wykonanie wydatków w dziale 855 – Rodzina wyniosło **6 046 248,28 zł**.

Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny

Środki w tym rozdziale przeznaczone były na wypłatę świadczenia "Dobry Start", które przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia (300,00 zł na 1 dziecko). Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia. Dotacja wydatkowana na ten cel na 2018 rok dla Powiatu Bielskiego to kwota 49.730,00 zł. Wnioski do PCPR mogli składać od 1 sierpnia w przypadku dzieci przebywających w pieczy zastępczej – rodzic zastępczy, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka lub dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie
❖ PCPR – dzieci w rodzinach zastępczych – 140 dzieci (w tym obsługa zadania 1430,00 zł)	45 080,00	43 430,00
❖ RDD Janowice – 5 dzieci	1 500,00	1 500,00
❖ OPDIR Czechowice-Dziedzice – 16 dzieci	4 800,00	4 800,00
RAZEM:	51.380,00	49.730,00

Rozdział 85508 - Rodziny zastępcze

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie bielskim i w ramach tej funkcji objęło opieką i wsparciem wszystkie rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Formy sprawowania pieczy zastępczej wg stanu na 31 grudnia 2018 r.:

Formy pieczy zastępczej	Liczba form	Liczba umieszczonych dzieci
RODZINNE	117	201
➤ RODZINY ZASTĘPCZE	114	182
SPOKREWNIONE	51	70
NIEZAWODOWE	55	82
ZAWODOWE, w tym:	7	26
rodzina o charakterze POGOTOWIA RODZINNEGO	1	4
➤ RODZINNE DOMY DZIECKA (RDD)	3	19

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej:

- od dnia 1 stycznia 2015 roku rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmujące się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który nie może mieć łącznie pod swoją opieką więcej niż **15** rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. Pozostałe rodzinne formy pieczy zastępczej były wspierane przez 2 pracowników socjalnych.
- W roku ubiegłym zatrudnionych było łącznie 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy pod swoją opieką mieli łącznie 58 rodzin, w których przebywało 117 dzieci, w tym: 26 rodzin zastępczych spokrewnionych (opiekujących się 41 dziećmi), 26 rodzin niezawodowych (z 46 wychowankami), 5 rodzin zawodowych (opiekujących się 20 dziećmi) oraz 3 rodzinne domy dziecka (z 21 wychowankami), a także 1 rodzinny do dziecka – placówka typu rodzinnego (z 7 dziećmi).

Na przestrzeni 2018 roku funkcjonowało łącznie **133 rodziny zastępcze**, w których przebywało **211 dzieci** oraz **5 rodzinnych domów dziecka** opiekujących się **25 dziećmi**. Spośród wskazanej liczby wychowanków:

- **2** powróciło pod opiekę rodziców biologicznych,
- **5** zostało przysposobionych,
- **16** rozpoczęło swój proces usamodzielnienia,
- **3** wraz z rodzinami zastępczymi osiedliło się poza powiatem bielskim,
- **6** przeniesiono w ramach rodzinnej pieczy zastępczej,
- **1** wychowanek zmarł.

W 2018 roku zostało utworzonych **15 nowych** rodzin zastępczych (z czego 2 przeniosły się z terenu Miasta Bielska-Białej na teren powiatu bielskiego), a w rodzinnej pieczy zastępczej **przybyło 32 dzieci**.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej system pieczy zastępczej stanowi zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz dzieciom niedostosowanym społecznie poprzez organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie świadczeń na opiekę i ich wychowanie. Na ten cel w roku 2018 wydatkowano kwotę **4 022 903,57 zł** tj. **95,47%** planu, w tym na:

- usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych wydatkowano **199.680,00 zł:**

Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń	Kwota (w zł i gr)
❖ pomoc pieniężna na usamodzielnienie	7	33 131,00
❖ pomoc pieniężna na kontynuację nauki	287	147 749,00
❖ pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	6	18 800,00
RAZEM:	300	199.680,00

- utrzymanie dzieci z powiatu bielskiego przebywających w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów – **212 132,96 zł**,
- świadczenia dla dzieci przebywających w rodzinach zastępczych (w tym dofinansowanie wypoczynku, środki na utrzymanie lokali dla rodzinnych domów dziecka i zawodowych rodzin zastępczych oraz środki na remont rodzinnych domów dziecka) wydatkowano – **2 043 705,94 zł**

- wynagrodzenia z pochodnymi, telefony służbowe, odpis na ZFSS, wyjazdy służbowe 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 1 psychologa oraz wynagrodzenia z pochodnymi osób prowadzących rodzinne domy dziecka, prowadzących zawodowe rodziny zastępcze, osoby do pomocy, rodziny pomocowe oraz prowadzący grupy wsparcia dla rodzin zastępczych – kwota **646 872,54 zł** (w tym 74.480 zł stanowią środki dotacji celowej przekazane na wynagrodzenia koordynatorów rpz w ramach Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018)
- opinie psychologiczne predyspozycji i motywacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, szkolenie dla rodzin zastępczych pn. „Czy moje dziecko złapała sieć?” – Profilaktyka uzależnień behawioralnych: gry komp., smartfony, internet”, szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze dla 11 osób, a także roczny dostęp do programu Pomost – moduł Piecza zastępcza na kwotę łączną **20 592,00 zł**
- zakup materiałów i wyposażenia oraz zwrot niewykorzystanej dotacji (33,33 zł – nienależnie pobrane świadczenie 500+, zwrot za 2017 r.) – **5 033,33 zł**
- realizacja rządowego programu Rodzina 500 Plus wraz z kosztami obsługi i zakupem tonerów w kwocie ogółem **894 886,80 zł** – łączna liczba wypłaconych dodatków wychowawczych w 2018 r. to 1810 dodatków.

Dochody uzyskane od osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych wyniosły **105 474,31 zł**. W 2018 roku wydano 215 decyzji administracyjnych dot. m.in. ustalenia pełnej opłaty za pobyt dziecka w rodzinach zastępczych, odstąpienia od ustalenia opłaty lub też umorzenia opłaty itd.

Rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka oraz usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej informowani są o przysługujących im prawach i uprawnieniach, podczas spotkań z tymi osobami w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, w trakcie rozmów telefonicznych oraz w czasie przeprowadzania wywiadów środowiskowych w miejscach ich zamieszkania. Ponadto pracownicy socjalni udzielają porad oraz innego rodzaju informacji wszystkim osobom szukającym pomocy w naszym Centrum.

Rozdział 85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych

- sfinansowano utrzymanie dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych w kwocie **1 853 158,86 zł**, tj. **96,59%** planu, w tym:

Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Plan po zmianach	Wykonanie	
		Kwota (w zł i gr)	%
Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Czechowicach-Dziedzicach	1 647 770,00	1 582 310,89	96,03
- środki własne - W	1 370 670,00	1 305 210,89	95,22
- porozumienia - PP	277 100,00	277 100,00	100,00
Rodzinny Dom Dziecka w Janowicach	270 862,00	270 847,97	99,99
- środki własne - W	233 492,00	233 477,97	99,99
- zlecone (program 500+ 75 dodatków do zryczałtowanej kwoty)	37 370,00	37 370,00	100,00
RAZEM, w tym:	1 918 632,00	1 853 158,86	96,59

- środki własne - W	1 604 162,00	1 538 688,86	95,92
- porozumienia - PP	277 100,00	277 100,00	100,00
- zlecone (program 500+)	37 370,00	37 370,00	100,00

W Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie w Czechowicach-Dziedzicach w 2018 r. łącznie przebywało **42** wychowanków

- a) przyjęto w 2018 – **15** osób,
- b) skreślono w 2018 – **15** osób, z tego:
  - powróciło do rodziny własnej - **6**
  - usamodzielniało się – **9**.

Na koniec roku w Ośrodku przebywało **26** wychowanków, w tym:

- z terenu Powiatu Bielskiego - **23**,
- spoza Powiatu Bielskiego - **3**.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Ośrodku w 2018 roku wynosił zgodnie z Zarządzeniem Starosty 4 686,00 zł.

W Rodzinnym Domu Dziecka w Janowicach przebywało łącznie **7** wychowanków, wszyscy z terenu Powiatu Bielskiego. W 2018 roku przyjęto 3 dzieci.

Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka wynosił w 2018 roku zgodnie z Zarządzeniem Starosty 3 156,00 zł.

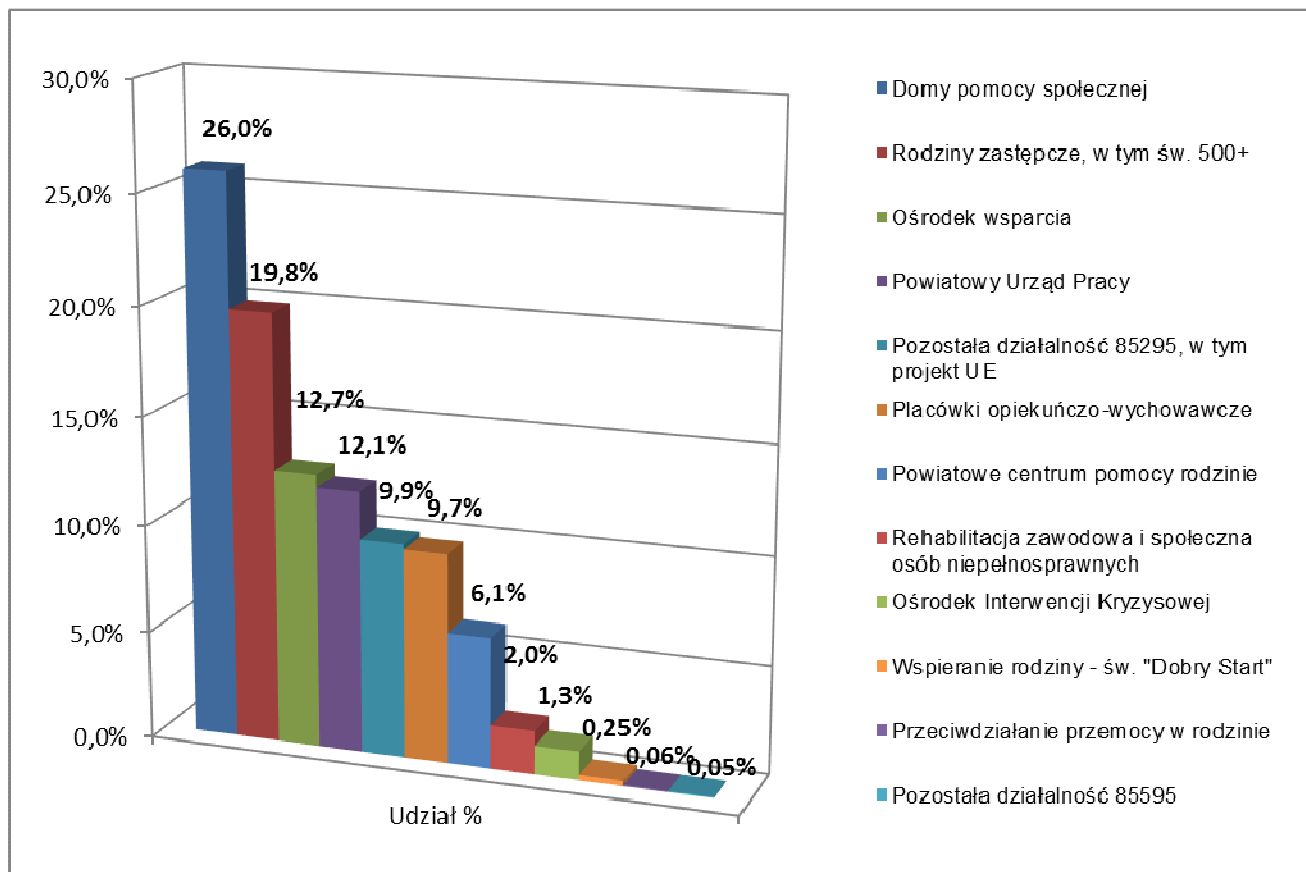
- sfinansowano wypłatę świadczeń na usamodzielnienie osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, kontynuację nauki oraz zagospodarowanie w formie rzeczowej w kwocie **96 513,38 zł**, tj. 93,26% planu

Rodzaj świadczenia	Ilość świadczeń	Kwota (w zł i gr)
❖ pomoc pieniężna na usamodzielnienie	4	18 392,00
❖ pomoc pieniężna na kontynuację nauki	124	63 821,38
❖ pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	7	14 300,00
RAZEM:	135	96 513,38

- sfinansowano utrzymanie dzieci z powiatu bielskiego, umieszczonych interwencyjnie w placówkach na terenie innych powiatów w kwocie **14 717,47 zł tj. 74,93%** planu.

Dochody uzyskane od osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wyniosły **16 770,34 zł**. W 2018 roku wydano 56 decyzji administracyjnych dot. m.in. ustalenia pełnej opłaty za pobyt dziecka w placówkach opiek.-wychow., odstąpienia od ustalenia opłaty lub też umorzenia opłaty itd.

Największe nakłady finansowe w 2018 roku (w tym środki własne powiatu oraz dotacje z budżetu państwa, bez środków PFRON) zostały przekazane i wydatkowane na utrzymanie domów pomocy społecznej – aż 26% oraz na utrzymanie rodzin zastępczych, w tym wypłatę świadczenia 500+ – 19,8% środków, najmniejszy udział w strukturze wydatków czterech działów klasyfikacji budżetowej stanowi opłacenie składek zdrowotnych za dzieci nieubezpieczone z innego tytułu, przebywające w powiatowych placówkach opiekuńczo-wychowawczych – zaledwie 0,05%, co prezentuje poniższy wykres.

WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2019 ROK

Dla realizacji planowanych zadań z zakresu pomocy społecznej w 2019 roku niezbędne są działania w obszarach, jak niżej:

I. Realizacja projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej

II. REALIZACJA PROJEKTÓW FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ

W 2019 roku kontynuowana będzie realizacja projektu wybranego w trybie konkursowym pn. **„Powiat bielski – Partnerstwo, Aktywizacja, Integracja. Edycja 2”**. Projekt ten jest realizowany w partnerstwie przez Powiat Bielski będącym Liderem projektu oraz Gminy: Bestwina, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Kozy, Szczyrk, Wilamowice, Wilkowice jako Partnerzy projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej: IX. Włączenie Społeczne, Działanie: 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie: 9.1.6. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty OPS i PCPR. Współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wkład własny projektu stanowią środki jednostek samorządu terytorialnego będących członkami partnerstwa.

Celem głównym projektu realizowanego na terenie powiatu bielskiego w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2020 r. jest wzrost poziomu aktywności społeczno-zawodowej 600 mieszkańców i mieszkanek powiatu, w tym 419 kobiet i 181 mężczyzn ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych w oparciu o indywidualnie dobrane formy wsparcia będące wynikiem przeprowadzonej szczegółowej analizy potrzeb osób objętych wsparciem.

Grupę docelową w projekcie stanowią osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w podziale na:

a) Gminy partnerskie:

- osoby bezrobotne i bierne zawodowo oraz ubogie osoby pracujące (w tym niepełnosprawne),

b) Powiat Bielski – dla osób zamieszkujących na terenie wszystkich gmin powiatu bielskiego:

- osoby niepełnosprawne,

- osoby przebywające i opuszczające pieczę zastępczą,

- osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości,

- osoby przebywające w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych i Socjoterapii.

Całkowita wartość projektu na 3-letni okres realizacji wynosi 10 193 516,42 zł, w tym wnioskowane dofinansowanie 8 664 488,95 zł.

III. ZMIANY ORGANIZACYJNE, INWESTYCJE W JEDNOSTKACH POMOCY SPOŁECZNEJ

A) Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Czechowicach – Dziedzicach

Zbliżający się termin zobowiązujący powiaty do osiągnięcia ustawowych standardów w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wymaga podjęcia intensywnych działań

związanych z **restrukturyzacją Ośrodka** w celu osiągnięcia standardu 14 osobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych do końca 2020 roku.

Potrzeby w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Bielskim od wielu lat zabezpieczał Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Czechowicach-Dziedzicach przeznaczony dla 30 osób. W ostatnich latach nie było potrzeby umieszczania dzieci poza powiatem, a co za tym idzie finansowania ich pobytu w innych placówkach socjalizacyjnych.

Niewątpliwie dotychczasowa siedziba Ośrodka jest za duża i za droga w utrzymaniu, by lokalizować tu placówkę dla 14 osób. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że placówki nie mogą być łączone, powinny mieć formę kameralną, zbliżoną maksymalnie do warunków domowych.

Zatem bez względu na decyzję w zakresie czy będzie to docelowo jedna czy dwie placówki 14 osobowe, konieczne jest w 2019 r. wyznaczenie odpowiedniej lokalizacji dla nowopowstałej/łych placówki/wek i podjęcie intensywnych działań restrukturyzacyjnych.

B) Domy Pomocy Społecznej

W związku z ograniczoną przestrzenią wokół Domu Pomocy Społecznej w Wilkowicach zachodzi konieczność zakupienia działki, najlepiej graniczącej z DPS-em, w celu zapewnienia mieszkańcom Domu brakującego miejsca (ogrodu) do wypoczynku na świeżym powietrzu. Inwestycja ta zwiększy możliwości oddziaływań terapeutycznych kierowanych do mieszkańców. Dzięki temu będzie można włączać mieszkańców domu w drobne prace związane z utrzymaniem i pielęgnowaniem powstającej przestrzeni zielonej, co przysłuży się do wzrostu ich aktywności na świeżym powietrzu i niewątpliwie sprzyjać będzie poprawie ich samopoczucia fizycznego i psychicznego.

C) Ośrodki Wsparcia

Środowiskowy Dom Samopomocy „Centrum” osiągnął już maksymalną ustawowo określoną liczbę uczestników – 120 osób. Z związku z tym, jeśli potrzeby osób niepełnosprawnych wymagających tej formy wsparcia będą nadal narastały, konieczne będzie rozważenie utworzenia nowej jednostki. Dotychczasowe doświadczenie wskazuje na potrzebę rozmieszczenia filii nowopowstającego ŚDS najlepiej w trzech różnych miejscach na terenie Powiatu, aby zwiększyć tym sposobem dostępność do tej formy wsparcia osobom niepełnosprawnym zamieszkującym nawet najdalsze zakątki w naszym powiecie.

D) Warsztaty Terapii Zajęciowej

W ubiegłym roku zostały uruchomione nowe WTZ w Czechowicach-Dziedzicach przeznaczone głównie dla absolwentów Szkół Specjalnych. Przebywa w nich obecnie 30 osób, jednak w miarę rosnących potrzeb będzie trzeba rozważyć zwiększenie liczby miejsc umożliwiając uczestnictwo kolejnym osobom niepełnosprawnym kończącym swoją edukację. Ważnym jest, że aktualne warunki lokalowe są wystarczające, aby uruchomić kolejne pracownie i wnioskować o dofinansowanie nowych miejsc.

IV. DZIAŁANIA O CHARAKTERZE INTEGRACYJNYM

Analogicznie do roku ubiegłego Dom Pomocy Społecznej w Wilkowicach planuje w roku 2019 zorganizować kolejne, już **VII Beskidzkie Igrzyska Integracyjne**. Zawodnikami będą osoby niepełnosprawne z domów pomocy społecznej z terenu powiatu bielskiego i okolicznych powiatów, m.in. powiatu żywieckiego czy miasta Bielska-Białej, a także goście z domu pomocy społecznej ze Słowacji, Czech i inni zaproszeni. Koszty organizacji spotkania, poczęstunku i nagród dla uczestników igrzysk mają pokryć sponsorzy, darczyńcy.

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ
W POWIECIE BIELSKIM
ZA ROK 2018

KWIECIEŃ 2019

W myśl art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2018 roku, poz. 1508 ze zm.), corocznie przygotowywana jest i przedstawiana radzie powiatu ocena zasobów pomocy społecznej w powiecie, w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Zasoby niniejsze odnoszą się w szczególności do infrastruktury, kadry, organizacji pozarządowych oraz nakładów finansowych na zadania pomocy społecznej niezależnie od podmiotu je finansującego i realizującego.

Szczegółowa ocena zasobów pomocy społecznej w powiecie ujęta w formie tabel jest przygotowywana przy pomocy narzędzia mającego formę aplikacji internetowej w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) – systemu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Z danych statystycznych wynika, że w roku 2018, roku podlegającym ocenie, liczba mieszkańców powiatu bielskiego wzrosła i wg danych GUS na dzień 30 czerwca 2018 roku wyniosła 164.416 osób. Jednocześnie zmniejszyła się liczba bezrobotnych mieszkańców powiatu bielskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku-Białej z 2363 osób bezrobotnych w roku 2017 do 1942 osób (spadek o 17,82%) wg stanu na koniec 2018 roku.

Powiatowe zasoby instytucjonalne z zakresu pomocy i wsparcia stanowią: domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, warsztaty terapii zajęciowej oraz dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Powiat Bielski dysponuje 238 miejscami w czterech domach pomocy społecznej dla osób w podeszłym wieku, przewlekle somatycznie chorych, niepełnosprawnych fizycznie oraz dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych (tylko kobiet) niepełnosprawnych intelektualnie. Organem prowadzącym jednego z tych czterech domów jest Powiat Bielski – Dom Pomocy Społecznej w Wilkowicach, a pozostałych trzech położonych na terenie miasta Bielska-Białej są podmioty kościelne, wyłonione w drodze konkursu ofert, z którymi Powiat zawarł końcem 2018 roku umowy czteroletnie na prowadzenie domów: Dom Opieki „Samarytanin”, Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Córek Bożej Miłości i Ewangelicki Dom Opieki „SOAR”. W 2018 roku z usług wszystkich czterech domów skorzystało łącznie 271 osób. W obliczu aktualnych potrzeb i z uwagi na fakt, iż na bieżąco realizowane są skierowania do domów pomocy społecznej z listy oczekujących, nie zachodzi konieczność tworzenia nowych domów pomocy społecznej.

Wydatki na funkcjonowanie domów pomocy społecznej pokrywane są z dotacji budżetowej (tylko mieszkańcy skierowani do domów przed dniem 1 stycznia 2004 roku), odpłatności mieszkańców, rodzin oraz gmin. W roku 2018 wydatki poniesione na domy pomocy społecznej stanowiły znaczną część, bo aż 26% wydatków ogółem i wyniosły 5.270.539,11 zł, z czego z dotacji celowej – 2.718.472,00 zł, ze środków własnych powiatu – 2.552.067,11 zł (w tym 2.339.554,00 zł stanowi odpłatność mieszkańców, ich rodzin i gmin, z których pochodzą - środki te przeznaczone są dla Domu Pomocy Społecznej w Wilkowicach).

Kolejnym z zasobów instytucjonalnych jest powiatowy ośrodek wsparcia dla osób z upośledzeniem umysłowym oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi w postaci zaburzeń neurologicznych, zaburzeń czynności psychicznych i niepełnosprawności motorycznej - „Centrum” Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku-Białej. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. „Centrum” dysponuje 120 miejscami w czterech budynkach, w Bielsku-Białej przy ul. Sobieskiego 158 oraz filiach przy ul. Piastowskiej 58, przy ul. Jagienki 43b oraz w Bestwinie, przy ul. Plebańskiej 2. Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi dla osób niepełnosprawnych intelektualnie z terenu Powiatu

Bielskiego oraz miasta Bielska-Białej. W 2018 roku z usług „Centrum” korzystało średniorocznie w miesiącu 120 osób, w tym 68 mieszkańców Powiatu Bielskiego oraz 52 mieszkańców Miasta Bielsko-Biała. Na przestrzeni roku do „Centrum” skierowanych zostało 11 nowych osób. Działalność ośrodka wsparcia finansowana jest z dotacji celowej oraz dofinansowana ze środków własnych Powiatu oraz Miasta Bielska-Białej – na mocy stosownego porozumienia. Wydatki na ośrodek wsparcia w 2018 roku stanowiły 12,7% wydatków ogółem i wynosiły 2.576.151,30 zł, w tym z dotacji z budżetu państwa 2.378.846,30 zł; ze środków własnych Powiatu – 113.351,00 zł; ze środków Miasta Bielska-Białej 83.954,00 zł. W ramach środków rezerwy celowej Wojewoda Śląski decyzją przyznał „Centrum” łącznie 259.540 zł przeznaczone na realizację bieżących zadań z zakresu administracji rządowej w związku z Programem kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Zwiększoną dotację na uczestników śds z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spectrum autyzmu przeznaczono na wynagrodzenie pracowników zabezpieczających zwiększone potrzeby opiekuńcze tych osób.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 roku w sprawie środowiskowych domów samopomocy maksymalna liczba miejsc w domu prowadzonym w kilku odrębnych budynkach nie może być większa niż 120, w związku z tym limit w przypadku „Centrum” Środowiskowego Domu Samopomocy został już wyczerpany.

Od 2018 roku Powiat Bielski dysponuje dwoma warsztatami terapii zajęciowej. Warsztaty Terapii Zajęciowej „Dworek” przy ul. Olszówki 102 w Bielsku-Białej prowadzone przy Specjalistycznym Psychiatrycznym Zespole Opieki Zdrowotnej należą do powiatowej infrastruktury, realizującej zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi dla 45 osób niepełnosprawnych. Warsztaty finansowane są w maksymalnie 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w 2018 roku wydatkowano z tych środków 746.820,00 zł, pozostałe 56.733,18 zł pochodzi ze środków własnych pokrywanych przez Powiat Bielski oraz 54.266,52 zł z miasta Bielsko-Biała za udział swoich mieszkańców.

Wychodząc naprzeciw potrzebom lokalnego środowiska do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych został złożony w 2017 roku wniosek w ramach „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III” o dofinansowanie utworzenia nowych warsztatów terapii zajęciowej zlokalizowanego na terenie powiatu bielskiego. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie i podpisano umowę na utworzenie nowego warsztatu terapii zajęciowej dla 30 osób prowadzonego przez Stowarzyszenie Felicitas Kreacja Rzeczywistości z Bielska-Białej. Swoją działalność Warsztat rozpoczął w dniu 1 maja 2018 roku, a siedzibę ma w Czechowicach-Dziedzicach, w budynku Zespołu Szkół Specjalnych nr 4 przy ul. Nad Białką 1E. Całkowity koszt utworzenia warsztatu z adaptacją i wyposażeniem opiewał na kwotę 621.130,42 zł, z tego dofinansowanie ze środków PFRON wyniosło 420.000,00 zł, a wkład własny Powiatu 201.130,42 zł, w tym 4 800,00 zł inwestycje - schodołaz. Na 8-miesięczną działalność Warsztatu w 2018 roku wydatkowano 331.920,00 zł ze środków PFRON 36.879,80 zł w ramach środków własnych powiatu.

Dodatkowo Powiat Bielski w 2018 roku pokrywał uczestnictwo swoich mieszkańców w warsztatach terapii zajęciowej prowadzonych przez inne miasta i powiaty w łącznej kwocie 59.007,88 zł.

Instytucjonalną pieczę zastępczą w Powiecie Bielskim tworzą dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniające całodobową opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym opieki rodziców, placówka socjalizacyjna – Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie (OPDiR) w Czechowicach-Dziedzicach na 30 miejsc oraz placówka rodzinna – Rodzinny Dom

Dziecka (RDD) w Janowicach na 8 miejsc. Wydatki związane z funkcjonowaniem placówek w tym okresie wynosiły ogółem 1.853.158,86 zł, z tego na OPDiR 1.582.310,89 zł, na RDD w Janowicach – 270.847,97 zł. Środki w wysokości 277.100,00 zł stanowiły wpływy pochodzące z zawartych porozumień pomiędzy powiatami na finansowanie pobytu dzieci i pełnoletnich wychowanków spoza powiatu bielskiego umieszczonych w Ośrodku Pomocy Dziecku i Rodzinie w Czechowicach-Dziedzicach, a kwota 37.370,00 zł w RDD w Janowicach stanowiła środki z rządowego programu „Rodzina 500 Plus”.

Zbliżający się termin zobowiązujący powiaty do osiągnięcia ustawowych standardów w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wymaga podjęcia intensywnych działań związanych z restrukturyzacją Ośrodka Pomocy Dziecku i Rodzinie w celu osiągnięcia standardu 14 osobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych do końca 2020 roku. Potrzeby w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej w Powiecie Bielskim od wielu lat zabezpieczał Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie w Czechowicach-Dziedzicach przeznaczony dla 30 osób. W ostatnich latach nie było potrzeby umieszczania dzieci poza powiatem, a co za tym idzie finansowania ich pobytu w innych placówkach socjalizacyjnych. Niewątpliwie dotychczasowa siedziba Ośrodka jest za duża i za droga w utrzymaniu, by lokalizować tu placówkę dla 14 osób. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że placówki nie mogą być łączone, powinny mieć formę kameralną, zbliżoną maksymalnie do warunków domowych. Zatem bez względu na decyzję w zakresie czy będzie to docelowo jedna czy dwie placówki 14 osobowe, konieczne jest w 2019 r. wyznaczenie odpowiedniej lokalizacji dla nowopowstałej/łych placówki/wek i podjęcie intensywnych działań restrukturyzacyjnych.

Ponadto zadaniem własnym powiatu jest zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym opieki rodziców poprzez tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej. W Powiecie Bielskim na przestrzeni roku 2018 funkcjonowały 133 rodziny zastępcze, w których przebywało 211 dzieci oraz 5 rodzinnych domów dziecka opiekujących się 25 dziećmi. Łączne wykonanie wydatków w rozdziale Rodziny zastępcze w 2018 roku wynosiło 4.022.903,57 zł i obejmowało poza świadczeniami dla rodzinnej pieczy zastępczej również realizację pomocy finansowych dla usamodzielnianych wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej oraz wynagrodzenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. W ramach tej kwoty realizowano także rządowy program Rodzina 500 Plus w kwocie 894.886,80 zł – łączna liczba wypłaconych dodatków wychowawczych w 2018 r. to 1810 dodatków.

Środki w wysokości 945.337,71 zł stanowiły wpływy pochodzące z zawartych porozumień pomiędzy powiatami i wydatkowane zostały na finansowanie pobytu dzieci i pełnoletnich wychowanków spoza powiatu bielskiego umieszczonych w powiatowej, rodzinnej pieczy zastępczej, a kwotę 74.480,00 zł stanowiła dotacja na dofinansowanie wynagrodzeń dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Ponadto na wypłatę świadczenia "Dobry Start", które przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia (300,00 zł na 1 dziecko) wydatkowano kwotę 49.730,00 zł. Wnioski do PCPR mogli składać od 1 sierpnia w przypadku dzieci przebywających w pieczy zastępczej – rodzic zastępczy, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka lub dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej.

W 3-letnim Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 wskazane są kierunki rozwoju systemu pieczy zastępczej w Powiecie Bielskim.

W ramach współpracy Powiatu Bielskiego z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy społecznej oprócz umów z podmiotami kościelnymi na prowadzenie domów pomocy społecznej (co zostało opisane wcześniej), corocznie ogłaszany jest konkurs na organizację wieczery wigilijnej dla bezdomnych i samotnych mieszkańców powiatu bielskiego. W ramach

konkursu wydatkowano kwotę 15.000,00 zł na rzecz pięciu organizacji pozarządowych. Ponadto w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w roku 2018 dofinansowane były także zadania z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji dla osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na łączną kwotę 62.368,01 zł.

Od stycznia 2018 roku realizowany jest projekt wybrany do realizacji w trybie konkursowym pn. **„Powiat bielski – Partnerstwo, Aktywizacja, Integracja. Edycja 2”**. Realizowany jest w partnerstwie przez Powiat Bielski będącym Liderem projektu oraz Gminy: Bestwina, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Kozy, Szczyrk, Wilamowice, Wilkowice jako Partnerzy projektu. Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej: IX. Włączenie Społeczne, Działanie: 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie: 9.1.6. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty OPS i PCPR. Współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Wkład własny projektu stanowią środki jednostek samorządu terytorialnego będących członkami partnerstwa.

Celem głównym projektu realizowanego na terenie powiatu bielskiego w okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2020 r. jest wzrost poziomu aktywności społeczno-zawodowej 600 mieszkańców i mieszkańek powiatu, w tym 419 kobiet i 181 mężczyzn ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych w oparciu o indywidualnie dobrane formy wsparcia będące wynikiem przeprowadzonej szczegółowej analizy potrzeb osób objętych wsparciem. Grupę docelową w projekcie stanowią osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w podziale na:

a) Gminy partnerskie:

- osoby bezrobotne i bierne zawodowo oraz ubogie osoby pracujące (w tym niepełnosprawne),

b) Powiat Bielski – dla osób zamieszkujących na terenie wszystkich gmin powiatu bielskiego:

- osoby niepełnosprawne,

- osoby przebywające i opuszczające pieczę zastępczą,

- osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości,

- osoby przebywające w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych i Socjoterapii.

Całkowita wartość projektu na 3-letni okres realizacji wynosi 10 193 516,42 zł, w tym wnioskowane dofinansowanie 8 664 488,95 zł.

Z ramienia Partnera Wiodącego do projektu w 2018 roku zrekrutowano 230 osób w tym: 50 dzieci z niepełnosprawnością, 75 osób dorosłych niepełnosprawnych oraz 105 dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Uczestnicy korzystają m.in. z usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, psychologa, logopedy, terapii m.in. z zakresu integracji sensorycznej, terapii ręki, dogoterapii, grup wsparcia dla rodziców dzieci z niepełnosprawnością, a także biorą udział w treningach motywacyjnych oraz w szerokim wachlarzu działań środowiskowych.

W budynku PKS przy ul. Legionów w Bielsku-Białej istnieje Centrum Aktywizacji i Integracji, w którym odbywają się zajęcia dzienne dla osób niepełnosprawnych aktywizujące je w ramach projektu partnerskiego. Uczestnicy mają zapewniony transport na zajęcia oraz ciepły posiłek podczas zajęć (dotacje celowe w ramach projektu – otwarte konkursy ofert), a także wsparcie opiekunów, pedagogów i pracownika socjalnego.

Łączne nakłady na wszystkie zadania z zakresu polityki społecznej w 2018 roku wyniosły 20.293.267,94 zł co stanowi 96,10% planu wydatków i w poszczególnych działach kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	% wykonania
851 – Ochrona zdrowia	6.823,00	6.300,00	92,33
852 – Pomoc społeczna	11.929.677,76	11.377.200,66	95,37
853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	2.863.519,00	2.863.519,00	100,00
855 - Rodzina	6.316.148,51	6.046.248,28	95,73
RAZEM	21.116.168,27	20.293.267,94	96,10

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonywało średniorocznie 28 osób, w tym 12 osób zatrudnionych do realizacji projektu współfinansowanego przez Unię Europejską, w przeliczeniu na etaty – 27,72 etatu. Pracownicy PCPR realizują zadania własne i zlecone powiatowi w obszarze pomocy społecznej. Z powodzeniem aplikują o środki finansowe w konkursach ogłaszanych m.in. przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, poszerzając tym samym ofertę kierowaną do mieszkańców powiatu bielskiego w zakresie pomocy społecznej, a także angażują się w realizację projektów partnerskich we współpracy z innymi jednostkami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W BIELSKU-BIAŁEJ
W ZAKRESIE RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA ROK 2018
ORAZ
WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU
PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2019 ROK

KWIECIEŃ 2019

Zarządzeniem Nr 60/2011 Starosty Bielskiego z dnia 30 grudnia 2011 roku na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczono Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej, w którym utworzono Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W 2018 roku, swoje obowiązki wypełniało:

- **2 pracowników socjalnych**, z czego jeden był zatrudniony na ½ etatu jako pedagog,
- **4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.**

Poprzez określenie *rodzinną pieczą zastępczą* rozumie się rodziny zastępcze:

- spokrewnione,
- niezawodowe,
- zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne,
- osobną kategorią w tym zakresie są także rodzinne domy dziecka.

Na przestrzeni 2018 roku funkcjonowały łącznie: **133** rodziny zastępcze, w których przebywało **211** dzieci oraz **5** rodzinnych domów dziecka opiekujących się **25** dziećmi.

W 2018 roku zostało utworzonych **15 nowych rodzin zastępczych**, z czego 2 rodziny przeniosły się z terenu miasta Bielska-Białej na teren powiatu bielskiego.

W rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu bielskiego w 2018 roku przybyło **32 dzieci**, w rodzinach już funkcjonujących i nowopowstałych.

Formy sprawowania pieczy zastępczej wg stanu na 31 grudnia 2018r.:

Formy pieczy zastępczej	Liczba Form	Liczba umieszczonych dzieci
RODZINNE	117	201
➤ RODZINY ZASTĘPCZE	114	182
SPOKREWNIONE	51	70
NIEZAWODOWA	55	82
ZAWODOWA, w tym:	7	26
rodzina o charakterze POGOTOWIA RODZINNAEGO	1	4
➤ RODZINNE DOMY DZIECKA (RDD)	3	19

Powody umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej:

- sieroctwo: **2,5%**
- półsieroctwo: **3%**
- uzależnienie rodziców od alkoholu: **56,2%**
- przemoc w rodzinie: **10,4%**
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych: **15,9%**
- niepełnosprawność co najmniej jednego z rodziców: **2%**
- długotrwała lub ciężka choroba co najmniej jednego z rodziców: **3%**
- wyjazd rodzica za granicę: **1%**

- inne (w tym porzucenie dziecka i pobyt rodziców w zakładzie karnym): **6%**

Powody rozwiązania rodzin zastępczych w 2018r.:

Lp.	Powód ustania zarządzeń opiekuńczych, rozwiązania rodziny zastępczej lub zmiana miejsca i formy pieczy.	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci
1.	Powrót dziecka pod opiekę rodziców biologicznych	2	2
2.	Przysposobienie	5	5
3.	Rozpoczęcie procesu usamodzielnienia	14	16
4.	Osiągnięcie pełnoletności przez wychowanka bez prawa do pomocy finansowej (zbyt krótki pobyt w pieczy)	2	2
5.	Rezygnacja z pełnienia funkcji rodziny zastępczej	1	1
6.	Rozwiązanie rodziny zastępczej przez Sąd	1	2
7.	Śmierć wychowanka	1	1
8.	Osiedlenie się rodziny zastępczej poza powiatem bielskim	2	3
9.	Przeniesienie dziecka w ramach rodzinnej pieczy zastępczej	2	6

W 2018 roku pod opieką koordinatorów rodzinnej pieczy zastępczej, kumulatywnie pozostawało **68,1 %** wszystkich dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu bielskiego.

Rodziny zastępcze objęte opieką koordynatora w 2018r.:

Formy pieczy zastępczej	Liczba form	Liczba umieszczonych dzieci
➤ RODZINY ZASTĘPCZE	58	117
SPOKREWNIONE	26	41
NIEZAWODOWA	26	46
ZAWODOWA, w tym:	5	20
rodzina o charakterze POGOTOWIA RODZINNAEGO	1	10
➤ RODZINNE DOMY DZIECKA (RDD)	3	21
➤ RODZINNY DOM DZIECKA – placówka typu rodzinnego	1	7

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pod opieką koordynatora jednocześnie mogło znajdować się nie więcej niż 15 rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka. Pozostałe rodzinne formy pieczy zastępczej były wspierane przez dwóch pracowników socjalnych.

**ZADANIA ZREALIZOWANE PRZEZ ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W 2018r.:**

Lp.	Opis wykonanego zadania	Grupa docelowa	Liczba objętych osób
1.	Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zakwalifikowanie kandydatów oraz przeprowadzenie szkolenia.	Kandydaci na rodziny zastępcze niezawodowe	11
2.	Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka.	Kandydaci na rodziny zastępcze, rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka	42
3.	Zorganizowanie szkolenia pt.: „Czy moje dziecko złapała sieć?” – profilaktyka uzależnień behawioralnych. W ramach podnoszenia kwalifikacji rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.	Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka	20
4.	Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.	Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka	12 – grupy wsparcia
			3 - rodziny pomocowe
5.	Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.	Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka wraz z wychowankami	9
6.	Prowadzenie poradnictwa i terapii oraz zapewnianie pomocy prawnej rodzinom zastępczym i dzieciom.	Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka wraz z wychowankami	Według potrzeb
7.	Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.	Wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej	410
8.	Wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich wychowanków.	Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka wraz z wychowankami	55
9.	Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.	Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka	133

10.	Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.	Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	4
11.	Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.	Wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną.	6

CAŁKOWITY KOSZT (szkolenia dla: kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej i funkcjonujących rodzin zastępczych, grupy wsparcia): **20.600,00 zł**

PROBLEMY POJAWIAJĄCE SIĘ W RODZINACH ZASTĘPCZYCH/ RODZINNYCH DOMACH DZIECKA:

- Podczas jednej z wizyt koordynatora w miejscu zamieszkania niezawodowej rodziny zastępczej, opiekun poinformował, iż powziął informacje od swojej wnuczki, z których domniemywać można, że małoletni wychowanek rodziny zastępczej mógł molestować seksualnie ww. dziewczynkę. Sprawa została przekazana do prokuratury i nadal pozostaje w toku. Rodzina i wychowanek są objęci wsparciem koordynatora.
- Podczas współpracy z wychowanką zawodowej rodziny zastępczej psycholog PCPR ustalił, iż między nią, a synem rodziny zastępczej na przestrzeni lat dochodziło do czynności, które w późniejszym czasie przybrały postać stosunków płciowych. Dodatkowo brat wychowanki miał ją szantażować celem nakłonienia do czynności seksualnych. Sprawa została przekazana do Sądu i Prokuratury, a dzieci rozdzielone i umieszczone w innych formach pieczy.
- Nasze Centrum uzyskało informacje ustną z przedszkola, że w stosunku do dziecka została użyta przemoc. Koordynator podjął działania wyjaśniające, podczas których rodzina zastępcza odmówiła rzetelnego wyjaśnienia sytuacji. W związku z zaistniałą sytuacją nasze Centrum intensywnie monitoruje funkcjonowanie niezawodowej rodziny zastępczej.
- Pełniący funkcje niezawodowej rodziny zastępczej dla małoletniego niepełnosprawnego dziecka otrzymali drugą negatywną ocenę rodziny, w związku z problemem alkoholowym jednego z opiekunów oraz pogłębiającą się dysfunkcją rodziny. Nasze Centrum wystąpiło z wnioskiem do Sądu o rozwiązanie rodziny zastępczej i zmianę zarządzeń opiekuńczych względem dziecka, sprawa nadal w toku. Rodzina jest objęta wsparciem koordynatora, który jest z nimi w stałym kontakcie.

Inne problemy :

- 1) niewystarczające kompetencje wychowawcze rodziców zastępczych do wykonywania swoich funkcji oraz bierność rodzin w sytuacjach problemowych,
- 2) trudności rodziców zastępczych w kontaktach z rodzinami biologicznymi przebywających pod ich opieką dzieci oraz nieumiejętność radzenia sobie z roszczeniową postawą rodziców biologicznych,
- 3) brak zrozumienia czasowości funkcjonowania rodziny zastępczej,

- 4) ustanawianie przez Sąd rodzin zastępczych bez wymaganego szkolenia,
  - w 2018 roku **6** niezawodowych rodzin zastępczych utworzonych przez Sąd bez ukończonego szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,co stanowi **40 %** z powstałych rodzin zastępczych w roku 2018.
- 5) brak inicjatywy ze strony rodzin zastępczych w kontaktach z pracownikiem socjalnym/koordynatorem, nieinformowanie o ważnych sprawach dla funkcjonowania rodziny.
- 6) mały dostęp do bezpłatnej diagnozy i terapii dla dzieci z problemami zdrowotnymi, intelektualnymi i psychicznymi na terenie powiatu bielskiego.
- 7) mała liczba asystentów rodzin w MOPS/GOPS/OPS pracujących z rodzinami biologicznymi oraz niechęć rodziców biologicznych do współpracy z asystentem rodziny,
- 8) mała liczba rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie rodzeństwa lub starszych dzieci.

WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2019 ROK:

- 1) Rozszerzanie i bieżące modyfikowanie wsparcia skierowanego do rodzin zastępczych poprzez organizację adekwatnej liczby szkoleń dostosowanych do aktualnych potrzeb oraz zwiększenie liczby koordynatorów.
- 2) Uzupełnienie sieci rodzin zastępczych przede wszystkim o nowe:
  - rodziny zastępcze niezawodowe,
  - rodzinę zastępczą zawodową, pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego,
  - rodziny pomocowe.
- 3) Potrzeba wypracowania szybszej ścieżki dostępu do bezpłatnej diagnozy i terapii dla dzieci z problemami zdrowotnymi, intelektualnymi i psychicznymi na terenie powiatu bielskiego.
- 4) Rozszerzenie współpracy z MOPS/GOPS/OPS poprzez zwiększenie liczby asystentów rodzin pracujących z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej nad powrotem dziecka pod ich opiekę.